

ЕДНОВРЕМЕШНИ УЧИЛИЩНИ ОБИЧАИ

Преди освобождението ни отъ турцитѣ, нашитѣ дѣди сж много залягали да учатъ чадата си на четмо и писмо, но училищата сж били много сиромашки; тѣ сж били издържани отъ общинитѣ или отъ нѣкои заможни благодетели, подъ надзора на особени черковно-училищни настоятелства. Учителитѣ, особено по селата, получавали нищожна заплата, а на мѣста и никаква, та сж били принуждавани или да се задоволяватъ съ доброволнитѣ приноси на родителитѣ въ пари или продукти, или да се занимаватъ съ допълнителни нѣкои занятия, като иконопиство, шивачество, псалмуване въ черкова и пр. Отъ тамъ е произлязалъ и обичая да се даряватъ учителитѣ съ пари, платове и предмети за едене отъ самитѣ ученици или отъ родителитѣ имъ, както при постъпването на ученика въ училището, така и при различни други случаи презъ учебната година, като напримеръ, при завършването на букваря, на наустницата, а така сжщо и когато ученикътъ се е удостоявалъ да излѣзе самостоятелно да прочете нѣкоя молитва презъ празниците въ черкова.

Въ всѣки градъ или село е имало особени обичаи при постъпването на ученицитѣ и даряването на учителитѣ, но изобщо тѣ не сж се различавали сжществено. При довеждането на ученика за пръвъ пжтъ въ училището отъ родителитѣ му, той е приподнасялъ на бждащия си учителъ нѣкоя голѣма или малка копринена или памучна кърпа, въ една край на която имало вързана златна или сребърна монета, споредъ състоянието на родителитѣ, а майка му — на грижитѣ на които е лежало изключително възпитанието на децата по онова време — или она който го е придружавалъ, приподнасяли предмети за едене. При подаването на кърпата ученикътъ цѣлувалъ ржка на даскала, който му опредѣлялъ мѣсто за седене; а при приподнасянето на припаситѣ, майката, или нейниятъ замѣстникъ, произнасяли нѣкоя кратка приблизително съ следното съдържание речъ: „Ето довеждаме ви нашъ Ивана (или Стояна) да го учите. Хемъ хатъръ да нѣма, хж! Месо ти предавамъ, кокали да ни върнешъ, ама челякъ да стане. Пръчката да не слиза отъ гърба му“. И обръ-